

de la directiva, com també en la supervisió activa de l'acció de les empreses que participin en el mercat català.

Per a tots els europeus, la cruïlla de camins és històrica. En els cercles comunitaris serà difícil, per traumàtic, albirar la via correcta per avançar sense perdre cap maleta en el trajecte. Molts debats s'entrecreuen. És aquesta l'enèsima batalla entre proteccionistes i lliurecanvistes?, vol infligir la dreta el cop de revés definitiu a la gran conquesta històrica de l'esquerra, els serveis so-

La proposta de liberalització dels serveis pot frenar la normalització lingüística

CHRIS LUSON

Banc Central Europeu.

cials públics?, s'infiltra imparable el projecte d'integració europea en el més preuat baluard de la sobirania estatal, l'obra singular que és cadascun dels estats del benestar?, hi ha una pugna entre els diversos models d'estat del benestar per una hegemonia que anihili els altres?

Si és aquest el cas, ens encaminen cap al model anglosaxó, revisat a la baixa. L'estat abandona la funció redistribuidora per passar a ser un inversor selectiu sobre el teixit social.

Miquel Àngel Díez i Besora

Laurent Fabius vol capitalitzar el no francès a la Constitució europea

Laurent Fabius pretén treure profit d'un triomf del no, però dins del Partit Socialista (PS) francès desconfien d'aquest 'cavall de Troia' de la política de Blair. Si el 'no' acaba obrint una crisi al PS, la majoria preferiria rescatar Jospin, ara retirat.

Laurent Fabius vol ser president de la República francesa als seixanta anys. Ell va ser el primer ministre més jove de la V República —el 1984 tenia 38 anys— i ha ocupat quasi tots els càrrecs possibles i imaginables: auditor del Consell d'Estat el 1973, cap de gabinet de François Mitterrand el 1978, després d'haver-ne estat el conseller per als temes econòmics, ministre del Pressupost el 1981, d'Indústria i Investigació el 1983, primer ministre entre el 1984 i el 1986, simple diputat entre el 1986 i el 1988, dues vegades president de l'Assemblea Nacional (1988-1992 i 1997-2000) i ministre d'Economia i Finances (2000-2002). A més, ha estat també primer secretari del Partit Socialista durant dos anys, és alcalde de Grand Quevilly des del 1995, ha ocupat també càrrecs de caràcter regional i ha escrit cinc llibres sobre la seva feina i sobre com veu el

seu país. Mitterrand el va escollir com el seu hereu, però el jove Fabius es va mostrar desconsiderat amb el protector. "Ell és ell i jo sóc jo", va declarar per desmarcar-se de l'afer Rainbow Warrior, el vaixell de Greenpeace que els serveis secrets francesos van enfonsar a Nova Zelanda.

Parisenc, fill d'antiquari, milionari i entusiasta dels cotxes esportius, Laurent Fabius té la virtut d'aglutinar la gent en contra seu. Al PS, el corrent més fort no és el dels fabiusians —entre un 15 i un 20% dels militants— sinó el dit TSF (*Tout sauf Fabius*, és a dir, "tot excepte Fabius"). Dins la societat francesa genera la mateixa mena d'admiració i rebuig. Tothom el considera intel·ligent i capaç, però són pocs els que el voldrien votar. Perquè és d'origen jueu? Perquè és ric? Perquè els sembla massa liberal? Perquè no inspira confiança? Perquè és divorciat? Perquè troben insuportables els seus aires de superioritat? De tot una mica, sens dubte. El que ningú no s'esperava és que aquest Laurent Fabius, que els seus camarades de partit una mica esquerrens han criticat sempre per considerar-lo cap de fila del "socialliberalisme" i cavall de Troia del "blairisme" a la francesa, sigui ara la principal figura de l'esquerra favorable al no a la Constitució europea.

El magma que s'oposa al projecte de Constitució és notable. Els ultradretans del Front Nacional de Jean-Marie Le Pen coincideixen amb els trotskistes del carter Olivier Besancenot o de l'incombustible Arlette Laguillier; els sobiranistes de dreta de l'aristòcrata Philippe de Villiers van del bracet amb els sobiranistes d'esquerra de Jean-Pierre Chevenement; els socialistes Emmanueli, Mélenchon i Fabius diuen no, com el conservador Nicolas Dupont-

Aignant. I hi ha també els que diuen sí però ho fan xiuxiuejant perquè volen que guanyi el no, com és el cas de Nicolas Sarkozy –el líder de la majoritària i conservadora Unió per un Moviment Popular (UMP)– o de François Bayrou, el cap dels centristes de la UDF. Aquest dos últims saben que el no posa en dificultats Chirac i serveix per enterrar, definitivament, tota vel·leïtat chiraquià de presentar-se el 2007 per ser president per una tercera vegada.

Els socialistes, del sí al no. El cas dels socialistes és complicat i greu. El mes de desembre del 2004 el partit va organitzar una consulta interna. Els militants van votar, en un 60%, a favor del sí, tesi defensada pel primer secretari François Hollande i per una sèrie d'“elefants” com els exministres Dominique Strauss-Kahn, Elisabeth Guigou, Jack Lang, Pierre Moscovici, Pierre Mauroy, Martine Aubry, Jacques Delors o Michel Rocard. L'únic “elefant” –el terme serveix per definir dirigents amb un gran pes dins el partit– partidari del no va ésser Fabius, del qual tothom recorda la seva frase “és impossible amagar un elefant darrere una maduixeta salvatge” –la “maduixeta” no és sinó Hollande, etern galta-vermell–. El no es va endur el 40% i els seus caps visibles han reaccionat de manera diversa: Manuel Valls ha acceptat la decisió dels militants i, en nom de la unitat, ara proposa el sí. Els més joves, Vincent Peillon i Arnaud Montebourg, partidaris d'una VI República més parlamentària i menys presidencialista, han optat pel silenci; Emmanueli, Mélenchon i Fabius, amb major o menor grau de compromís, fan campanya pel no.

A hores d'ara una quinzena de sondejos consecutius donen guanyador el no, que atreu entre el 52 i el 56%, segons els casos, dels votants potencials. Qui capitalitza aquest vot? Tots els seus partidaris diuen que són els inspiradors d'aquest vot, però tampoc no es pot oblidar que cada aparició del primer ministre Jean Pierre Raffarin defensant el sí ha fet progressar el no –els francesos estan farts d'un Raffarin que no té cap altre mèrit que el de la seva fidelitat a Chirac–. Ni es pot oblidar que, a l'Assemblea Nacional, té la majoria

Laurent Fabius és un dels elefants, un exministre de pes, dins del PS, però ell aspira a ser president de la República.

Segons el sondeig, el percentatge de no a la Constitució europea varia del 52 al 56 per cent

absoluta la UMP, un partit que, liderat per Chirac, només va obtenir el 19% del vot popular a la primera volta de les presidencials del 2002 i que ha perdut, al llarg del 2004, eleccions europees, regionals i cantonals. Una Assemblea Nacional en què no tenen representació el FN –entre el 12 i el 15% dels sufragis–, ni els trotskistes –entre el 4 i el 5%– i on el 80% dels diputats diu que és favorable al no i està, doncs, en desacord amb la majoria de l'opinió pública. El no és també un no a la classe política, al sistema de la V. República i

Per a molts, Fabius és un traïdor que no ha respectat el sí del 60% dels militants del PS

una oposició a una UE que acaba d'ampliar-se a 25 sense que la ciutadania fos consultada. És un no a una UE que no vol tenir una política social, fiscal i de defensa comuna, que no vol existir políticament i socialment, que es conforma a ser un gran mercat. Que per protestar calgui votar no és més que discutible, com discutible és també que Fabius en surti beneficiat, a l'esquerra, de la hipotètica victòria d'aquest vot de malhumor. Fabius apareixerà com un traïdor –no haurà respectat el referèndum intern del PS– i el seu passat liberal li dóna poca credibilitat quan parla de drets socials dels treballadors. Al PS el vot en contra tan sols pot fer guanyar Montebourg i Peillon, però aquests no tenen prou força dins el partit. Derrotada la direcció d'Hollande, el PS entrarà en una crisi que només una persona que s'ha mantingut en un molt discret tercer pla, de simple militant, pot aprofitar: Lionel Jospin. Oficialment retirat de la vida pública el mes de juny del 2002, ningú no sap si Jospin està disposat a tornar a liderar el partit. Potser si tothom li ho demana...

*Octavi Martí
París*